

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

Alena Výborná

Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledeč nad Sázavou

VY_32_INOVACE_01_2_12_BI1

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Prvohory:
- Během prvohor bylo naše území několikrát zaplaveno mořem.
- V kambrických, ordovických, silurských i devonských souvrstvích se nacházejí **mořské fosílie**.
- Většina hornin starších prvohor jsou **mořské usazeniny**.
- Vyskytují se především v oblasti **Barrandien**.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Najdeme zde i pevninské usazeniny nebo vulkanické horniny.
- V devonu a karbonu proběhlo **variské vrásnění** → vznik velkých těles hlubinných vyvřelin (žulových) – k největším patří plutony **moldanubické**.
- Variským vrásněním byly jednotky Českého masivu zpevněny.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Český masiv se stal souší.
- Byl postupně zarovnáván erozní činností.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Druhohory:
- Český masív byl pevninou a byl stále zarovnáván.
- V období svrchní křídly byl zaplaven mělkým mořem.
- Jeho nejvýznamnějším pozůstatkem je **Česká křídová tabule** (pískovce a opuky).
- Je největší naší zásobárnou podzemní vody.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Třetihory
- Český masiv byl převážně souší.
- Pod tlakem vrásněního se alpsko – karpatského horstva byl rozlámán do bloků.
- Některé bloky poklesly a vytvořila se v nich sladkovodní jezera s bažinnými porosty → jejich zbytky se později přeměnily na **sloje hnědé uhlí**.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Sopečná činnost → lávy a **sopečné tufy** vytvořily dnešní Doupovské hory, České středohoří a Lužické hory.
- Třetihorní vulkanické horniny najdeme jen ojediněle i na jiných místech (severní, střední, východní a západní Čechy).
- Často vytváří nápadné krajinné dominanty (Říp, Kunětická hora...).

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

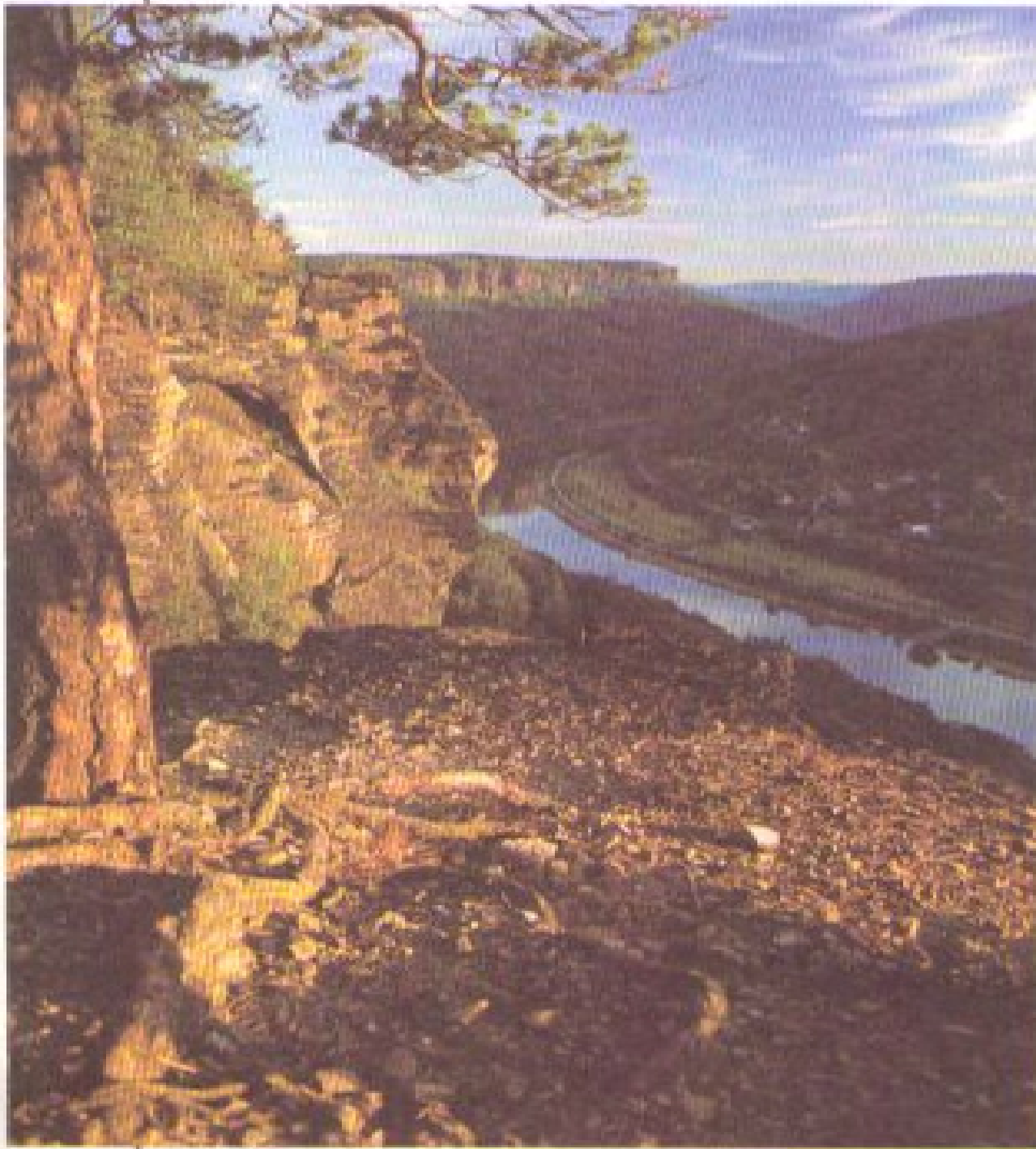
- Rozhraní třetihor a čtvrtohor:
- Některé bloky Českému masivu byly vyzdviženy.
- Vznikla Šumava a Český les, Krušné hory a Krkonoše.
- Vyklenul se i střed Českého masivu → erozní síla řek → vznikla hluboká údolí (Vltava, Sázava, Dyje).
- Řeky vytvořily mocné náplavy = **říční terasy**.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- Čtvrtohory:
- Pokračovala sopečná činnost.
- Naše nejmladší sopky jsou Komorní hůrka, Železná hůrka.
- V době prudkého ochlazení zasáhl na severní okraj Českého masivu kontinentální **ledovec**.

GEOLOGICKÝ VÝVOJ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY:

- **Kamenná moře** vznikla opakovaným táním a mrznutím vody v puklinách hornin.
- Pro čtvrtohory je charakteristická tvorba půd.

Kañon Labe

Zdroj:

- MATĚJKA, Dobroslav, Radek MIKULÁŠ, Václav ZIEGLER a Václav CÍLEK. Přírodopis. 1. vyd. Praha: Scientia, 2000, 135 s. ISBN 80-718-3204-9.